

EMPEDOKLES'İN DOSTLARI

Amin Maalouf 1949'da Lübnan'da doğdu. Ekonomi ve toplumbilim okuduktan sonra gazeteciliğe başladı; 1976'dan beri Paris'te yaşıyor. Çeşitli yayın organlarında yöneticilik ve köşe yazarlığı yapmış olan Maalouf, bugün vaktinin çoğunu kitap yazmaya ayırmaktadır.

Çok iyi bildiği Asya ve Akdeniz çevresi kültürlerinin söylencelerini yapıtlarında başarıyla işleyen Maalouf, ilk kitabı *Les Croisades vues par les Arabes* (1983), (*Arapların Gözüyle Haçlı Seferleri*, YKY, 2006) ile tanındı ve bu kitabın çevrildiği dillerde de büyük bir başarı kazandı. 1986'da yayımlanan ve aynı yıl Fransız-Arap Dostluk Ödülü'nü kazanan ikinci kitabı (ilk romanı) *Léon l'Africain* (*Afrikanlı Leo*, YKY, 1993) ise bugün bir "klasik" kabul edilmektedir.

Maalouf'un 1988'de yayımlanan ikinci romanı *Samarcande* da (*Semerkant*, YKY, 1993) coşkuyla karşılandı ve pek çok dile çevrildi. *Les Jardins de Lumière* (1991), (*Işık Bahçeleri*, YKY, 2004) ve *Le Ier Siècle après Béatrice* (1992), (*Beatrice'ten Sonra Birinci Yüzyıl*, YKY, 2005) adlı romanlarının ardından, 1993'te yayımlanan romanı *Le Rocher de Tanios* (*Tanios Kayası*, YKY, 1995) ile Goncourt Ödülü'nü kazanan yazarın, *Les Echelles du Levant* (*Doğu'nun Limanları*, YKY, 1996) adlı romanı 1996'da, *Les Identités Meurtrières* (*Ölümçül Kimlikler*, YKY, 2000) adlı deneme kitabı 1998'de çıktı. Maalouf 2000'de *Le Périple de Baldassare*'ı yayımladı (*Yüzüncü Ad - "Baldassare'nin Yolculuğu"*, YKY, 2000). Finlandiyalı müzisyen Kaija Saariaho'nun bestelediği opera için yazdığı *L'amour de loin* (*Uzaktan Aşk*, YKY, 2002) Maalouf'un ilk librettosudur. 2004'te *Origines* (*Yolların Başlangıcı*, YKY, 2004) adlı romanı, 2006'da ikinci librettosu *Adriana Mater*, (YKY, 2004) 2009'da ise ikinci deneme kitabı *Le dérèglement du monde* (*Çivisi Çıkmuş Dünya*, YKY, 2009) yayımlanmıştır. Amin Maalouf 2011 yılında Fransız Akademisi'ne (Académie Française) seçilmiştir. 2019 yılında kaleme aldığı *Les naufrages des civilisations* (*Uygarlıkların Batışı*, YKY, 2019) Prix Aujourd'hui Jüri Özel Ödülü'ne (Fransa) ve Tiziano Terzani Uluslararası Edebiyat Ödülü'ne (İtalya, 2020) layık görüldü.

Ali Berktay tiyatro yazarı, editör, çevirmen. 1960 yılında İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'ni bitirdi. 1982-1994 yılları arasında önce İsveç, sonra Fransa'da Halk Oyuncuları Tiyatrosu'nda çalıştı. Tiyatro kaynaklarımız ve dünyadaki çeşitli tiyatro akımları konusunda çeviriler, araştırmalar yaptı. Bu konulardaki bazı makale ve çevirileri, yurtdışında basılan çeşitli dergilerde yayımlandı.

Amin Maalouf'un
YKY'deki kitapları:

- Afrikalı Leo (1993)
Semerkant (1993)
Tanios Kayası (1995)
Doğu'nun Limanları (1996)
Ölümçül Kimlikler (2000)
Yüzüncü Ad - "Baldassare'nin Yolculuğu" (2000)
Uzaktan Aşk (2002)
Işık Bahçeleri (2004)
Yolların Başlangıcı (2004)
Béatrice'ten Sonra Birinci Yüzyıl (2005)
Adriana Mater (2006)
Arapların Gözünden Haçlı Seferleri (2006)
Çivisi Çıkmış Dünya (2009)
Doğu'dan Uzakta (2012)
Fransız Akademisi'ne Kabul Konuşması (2017)
29 Numaralı Koltuğun Hikâyesi -
Fransa Tarihinin Dört Yüzyılı (2018)
Uygarlıkların Batışı (2019)
Empedokles'in Dostları (2021)
- Yüzüncü Ad 1 - Baldassare'nin Yolculuğu (2013)
Yüzüncü Ad 2 - Yıldızsız Gökyüzü (2013)
Yüzüncü Ad 3 - Cenova'nın Ayartması (2014)

AMIN MAALOUF

Empedokles'in Dostları

Roman

Çeviren
Ali Berkay

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5726
Edebiyat - 1639

Empedokles'in Dostları / Amin Maalouf
Özgün adı: *Nos frères inattendus*
Çeviren: Ali Berktaş

Kitap editörü: Korkut Erdur
Düzeltili: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Arzu Yaraş

Baskı: Promat Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi, 1673. Sokak, No: 34 Esenyurt / İstanbul
Sertifika No: 12039

Çeviriye temel alınan baskı: Bernard Grasset, Paris, 2020
1. baskı: İstanbul, Şubat 2021
ISBN 978-975-08-4894-0

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2020
Sertifika No: 44719
Copyright © Éditions Grasset & Fasquelle, 2020

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
facebook.com/yapikrediyayinlari
twitter.com/YKYHaber
instagram.com/yapikrediyayinlari

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Nicky ve Jean-Claude Fasquelle'e

Hind'in anısına, 1947-2016

Romanlar Tarih'in kusurlarından doğar:
NOVALIS, *Fragmanlar*

BİRİNCİ DEFTER

Sisler

*So foul a sky clears not without a storm.**
SHAKESPEARE, *Kral John*

* “Bir fırtına çıkmadan açılmaz böyle berbat bir hava”, çev. Hamit Çalışkan, *Kral John’un Yaşamı ve Ölümü*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2011.

9 Kasım Salı

Tavandaki iki yüz vatl k lambam cılız bir kilise mumu gibi titredi, sonra da söndü.

Soluğumu tuttum.  ini mürekkebiyle yaptığım resmin son çizgisini çekmek üzereydim, elim donup kaldı. Sonra leke yapmamak için ağır ağır ve dikey bir biçimde yukarı kalktı.

Dışarıda fırtına patlak vermişti. Atlas Okyanusu civarında bu mevsimde ender görülen bir olay sayılmazdı. Yağmur, bora,  im ekler. Ses efekti olarak da gök gürültüleri. Bir g mb rt den diğ rine süregiden homurtular.

 nce hiç endi elenmedim. Rahatsız bile olmadım. Sonuçta g n m sona ermek üzereydi. Saat herhalde on dokuz otuz gibiydi, belki biraz daha bile geçti.  izimim bitmişti. Yarın sabah son bir göz atar, birkaç r tu  yapar, imzamı atıp gönderirdim.

El yordamıyla mürekkepli kalemin kapağını bulup ucu kurumasın diye taktım. Sonra yine el yordamıyla ve alışkın olduğum bir hareketle masanın ucunda duran radyoma uzandım.

Hep aynı istasyona, uzun dalga üzerinden Cornwall'dan yayın yapan *Atlantic Wave*'e ayarlı duruyor. Bu radyonun müzikal tercihleri beni nadiren hayal kırıklığına uğrattıyor ve her saat ba ı, sadece Bournemouth rugby takımının başarılarına değil, gezegenimize ilişkin her şeye yer verdiğı için güvenilir diye niteleyebileceğim bir haber bülteni yayımlıyor.

Gün sona ererken ihtiya ım olan tam da buydu. Mecburi karanlıkta bana eşlik edecek dost bir müzik. Ardından, on veya yirmi

beş dakika sonra, Barbara Greenville'in insanın içini rahatlatan duru bir sesle sunacağı, dünyadan haberler...

Radyomdan bir vızıltı sesi geliyor. Ne müzikten eser var ne de Barbara'dan. Alarm sinyali gibi bir güçlenip bir hafifleyen o vızıltıdan başka bir şey yok. Ama insanı siren sesi gibi rahatsız etmiyor... Daha çok teskin edici diyebilirim... Önce uzun dalga, sonra orta dalga, sonra da FM bantlarını sabırla dolaştım. Sanki tüm dalga boyları tek boyda birleşmiş gibi, her yerde karşıma hiç değişmeyen bu vızıltı çıktı.

Acaba radyom mu arızalandı? Başımın üstündeki rafta duran el fenerini alıp odama gittim. Orada, yatağımın yanında bir radyom daha var. Daha eski, daha ağır. Açtım. Aynı vızıltı. Yaptığıma kendim de pek inanmadan birkaç düğmeyi kurcaladım. Hayır, arıza değildi. Hemen anlamalıydım bunu. Bir radyo ya çalışır ya da pilleri bitince susar. Çok çok yere düşer veya bir darbe alırsa kesintisiz bir uğultu sesi çıkarabilir. Asla böyle dalgalanan bir vızıltıya rastlanmaz. Her halükârda artık bir kaniya varmıştım, aynı arıza aynı anda iki radyonun birden başına gelemezdi!

İyi de o zaman sorun neydi? Ne olmuştu?

Birden idrak ettim. En azından anladığımı düşündüm. Ve başımı ellerimin arasına alıp yatağa devrildim.

Tanrım! Gerçekten de bunu yapmış olabilirler mi?

Namussuzlar! Çılgınlar!

Herhalde on kez peş peşe, kâh kısık kâh yüksek sesle, "Namussuzlar! Çılgınlar!" dedim. Sonra doğruldum. Telefonumu elime aldım ama henüz kimi arayacağımı bilmiyordum. Belki de Paris'te yaşayan vaftiz kızım Adrienne'i aramalıydım... Tabii ki hat yoktu. Telefon da çalışmıyordu.

Dört veya beş saat geçti ama aynı sözler zihnimde dönüp duruyordu.

Namussuzlar! Çılgınlar! Bunu da yapmaya cüret ettiler!

Çünkü bu satırları yazarken bir trajedinin yaşanmış olduğuna inanma gerekçelerine sahibim. Bir doğal afet değil, insan elinden çıkma vahşi bir kıyamet. Türümüzün eseri olan nihai bir altüstlük. Birkaç bin yıllık tarihimize son noktayı koyacak, saygıdeğer uygarlıklarımızın üzerine son perdeyi indirecek, bu arada da hepimizin canını alacak bir kargaşa. Hemen bu akşam. Ya da belki yarın şafak sökerken...

Yazmayı bırakıyorum. Yazdıklarımı okuyorum. Dehşet ve inanama-
ma duygusuyla başımı sallıyorum. Böylesine bir alçaklığı elim nere-
deyse hiç titremeden kayıt altına alabileceğimi asla düşünemezdim!

Böyle ayakta kalmamı sağlayan, öfkenin yanı sıra süregiden belirsizlik. Evet, önümüzdeki saatlerin önsezilerimi yalanlamasını hâlâ ümit ediyorum. Ama son haftalardaki olayların başımıza çok daha kötüsünün geleceği kaygısına yol açtığı da bir gerçek. Yaşanan çeşitli arızalar da hiç iyi şeylere işaret etmiyor. Kötü hava koşullarında alışıldık bir durum olan elektrik veya burada her zaman keyfe keder çalışan cep telefonu kesintileri, hatta radyo yayınlarının kesilmesi tek başlarına o kadar kaygı verici değil aslında; ama bütün bozukluklar bir arada yaşanınca iş değişiyor. Tüm bunlar basit bir tesadüf mü? Buna inanmakta zorlanıyorum.

Bu sayfalara daha fazla kesinlik katmak isteseydim, bahsedip geçtiğim olayların ayrıntısına girmeye vakit ayırmam gerekirdi. Bu işe kafam biraz sakinleyince girişeceğim... Şu anda kendimi ne düşüncelerimi düzenleyecek ne de varsayımlar geliştirecek halde hissediyorum. Tek söyleyebileceğim, neler duyduğum veya artık duymadığım, neleri gördüğüm veya artık görmediğim, neler hissettiğim ve beni allak bullak eden anılar...

Zifiri karanlıkta uzun süre yatağımda uzanıp kaldım. Kulağımın dibinde sesi kesilmiş telefon. Ve radyoda dalgalanan o vızıltı sesi. Dışarıda fırtına biraz dinmiş gibiydi. Yağmur da damdaki kiremitleri ve gecenin renkli bir aynaya dönüştürdüğü pencere camını tıngırdatmayı kesmişti.

Ansızın içimde hemen biriyle konuşmak isteği uyandı. İstek de değil, dediğim dedik bir zorunluluk hissi. Yalnızlık sanki fiziksel olarak göğsümün üzerine çökmeye başlamıştı. Ve on iki yıldır ilk kez, diğer ölümlüler gibi bir kentte veya bir köyde yaşamadığıma hayıflandım.

Çünkü ben bir adada yaşıyorum. Minicik bir ada, “Les Chirons” adındaki dörtlü takımadanın en küçük adası.

Nüfusun geri kalanı Büyük Chiron’da yaşıyor; yerleşim adına layık tek yer orada bulunuyor: Port-Atlantique. Chiron Kalesi diye bilinen en geniş ada üç yüzyıldır Fransız donanması tarafından üs olarak kullanılıyor; oraya hiç gitmedim. Chiron Vadisi diye bilinen

ada hem deniz canlıları hem de kuşlar açısından bir doğal rezerv bölgesi ve orada sadece bilim insanları kalıyor. En küçüğü olan benim adamın adı ise ne ilginçtir ki Antioche...

Uzun süre bu adanın tek sahibi olduğumu sandım. Şimdi, tüm bu başımıza gelenlerin ardından, bundan söz etmeye biraz utanıyorum. Ama şayet bu sayfalar son bir tanıklık olacak ve bir gün birisi tarafından okunacaksa, kendi öykümü de biraz anlatmak boynumun borcu: Kökenlerim, hayat güzergâhım, özgür irademle seçtiğim yalnızlığım... ve niye şu anda Ève adında bir romancı kadınla komşu olduğum...

• • •

Montréal'de Amerikalı bir anne ve Fransız kökenleriyle gurur duyan bir babadan doğdum. Babam İkinci Dünya Savaşı'nda genç bir subay olarak Normandiya Çıkarması'na katılmıştı. Gerçi binlerce başka Kanadalı'yla birlikteydi ama onun için bu olay daha anlam yüklüydü. Ataları hakkında araştırma yapmış ve onların buralı, yani Les Chirons'dan olduklarını, Port-Atlantique'ten üç yüzyıl önce bir gemiye binerek ayrıldıklarını keşfetmişti. "Kendi" topraklarına bir kurtarıcı olarak dönmek onun için en güzel ödüldü.

Çıkarmadan birkaç ay sonra birkaç günlük izin alıp takımadaya gitmişti. Aldatıcı bir şekilde İngilizleri andıran dış görünümüyle o bıyıklı devin, gözyaşları dökerek çevresindeki her şeye dokunup kokladığını hayal edebiliyorum.

Onu Antioche'a götürmüşlerdi. Bu minik adanın özelliği, Büyük Chiron'a "Le Gouay" adı verilen bir geçitle bağlı olmasıydı; deniz yükseldiğinde suların altında kalan geçit deniz alçaldığında ortaya çıkıyor, böylece günde iki kez üzerinden yürüyerek geçilebiliyordu.

Babam hâlâ adanın büyüleyici etkisi altındayken, hoş bir sürprizle yerel makamların Antioche topraklarını satışa çıkardığını öğrenmişti. Maddi olanakları olduğu ve duygusal kararlar almaya epey yatkın sayılabileceği için, ânında her şeyi satın aldı. Ve sonra tumturaklı bir şekilde, çok geçmeden geri gelip bir ev inşa ettirerek adaya yerleşeceğini açıkladı.

Ancak bu sözünü tutamadı. Savaşın sonra ailemizin talihi ne yazık ki ters döndü. Annemin Vermont'lu bir sanayici olan babası zor duruma düşmüş ve onun işini kurtarmaya çalışan babam da if-

las etmişti. Annem ve babam West Mount'taki evlerini satıp ruhsuz bir apartman dairesine taşınmak zorunda kaldılar. Babam küçük bir memurluk işi buldu; bu işin onu çok sıkıdığından eminim çünkü hiç sözünü etmezdi. Suskun, içine kapalı bir adam olup çıkmıştı, sanırım çok mutsuzdu. Sadece sahip olduğu adadan söz ederken yüzü aydınlanıyordu.

Antioche!

Borçlarını kapatmak için Kanada'daki her şeyini satmış ama uzaklardaki toprağını hep elinde tutmuş, orayı satmayı aklından bile geçirmemişti. Bir gün o, annem ve ben hep birlikte Atlas Okyanusu'nu geçip adamızda bir ev inşa edelim diye biraz para biriktirebileceğini ümit ediyordu.

Bu düş bütün çocukluğuma, ergenliğime ve daha ileri yaşlarıma hâkim oldu. Kent yaşamının, tekdüzeliğin ve her türlü can sıkıntısının karşısında bize, yalnızca bize ait olan o cennet duruyordu: Antioche. Orada toprağımızın ve denizin ürünleriyle geçinebilirdik.

İş sadece bana kalsa annemle babamı derhal oraya götürürdüm. Elimizde kalan her şeyi, mobilyaları, giysilerin yarısını satar, adaya varınca da ağaç dallarından bir kulübe inşa ederdim.

Bu Robinson çözümü büyük düş veya büyük hüznün saatlerinde bizimkilerin de, özellikle de babamın aklını çeliyordu. Ama hemen ardından bundan cayıyorlardı. Gulf Stream'in geçtiği bir kıyı da söz konusu olsa, Kuzey Atlas Okyanusu'nun kenarında, ağaç dallarından yapılmış bir kulübede yaşanamazdı. Üstelik okulum vardı. Kendi payıma öğrenimimden vazgeçip macerayı seçerdim. Ama annemle babamın olaylara bakışı farklıydı. "Seni iyi bir üniversiteye kabul ettirmeyi başarırırsak sana servetten daha önemli bir miras bırakmış oluruz" diyorlardı.

Babam Antioche'u bir daha göremedi. Mezun olup diplomamı aldığımı da göremedi. Öldüğünde ben on altı, o ise elli yedi yaşındaydı.

O günden sonra hep babamın hoşlanacağını düşündüğüm şeyleri yaptım sanırım. Öğrenimime McGill'de, sonra da Harvard'da devam etmek için burs aldım; hukuk, ekonomi, uygarlık tarihi öğrenimi gördüm; Washington Eyaleti'nde, Seattle'da iki yıl ders verdim; Ottawa'da üç yıl bir hukuk bürosunda çalıştım... Neden sonra aslında tek bir tutkum ve tek bir yeteneğim olduğunu keşfedip onunla ekmeğimi kazandım: Çizmek. Adım Alexandre olduğum

için, mahlas olarak *Alec Zander*'i seçtim, grafik açıdan küçük bir dokunuşla halledebildiğim bir değişikliği benim için.

On iki yıl önce vaktinden evvel yaşlanan annem Montréal'de öldü. Zaten iki kez ölmüştü: İlkini West Mount'taki evini terk ettiğinde, ikincisini de babamla vedalaşmak zorunda kaldığında tatmıştı. Son yıllarına biraz neşe kattığımı düşünmek istiyorum ama ona olan olmuştuk çoktan, "hayatın öteki yakası"yla bağları çok daha güçlüydü...

Cenazesinin kaldırıldığı gün etraf bembeyazdı ve mezarlıkta toprak donmuştu. Çevremdeki manzaraya, sonra da teker teker insanların yüzlerine göz gezdirdim – acelesi olan, göz ucuyla saatlerine bakan meslektaşlar; ölçülü komşular; unutulmuş kuzenler. Birdenbire içimde dost bir denizde güneşin parıltısını görme isteği uyandı. O zaman beni bu dünyaya getirmiş, yitirdiğim iki kişiye şöyle mırıldandım: "Eğitimimi tamamlayarak bana yakıştırdığınız isteklerinizi yerine getirdim. Şimdi de sıra çılgın düşününüzü gerçekleştirmeye geldi."

"Antioche mu?" Dostlarım gülümsedi. Hepsi. "Ancak altı hafta dayanırın!" En meraklıları hemen atlasları, ansiklopedileri karıştırmaya başladı: "*Antioche, günümüzde Antakya, Türkiye'de bir kent, Asi nehri üzerinde...* Hayır, orası değil. *Antioche Boğazı: Fransa'nın batısında, Ré Adası'nı Oléron Adası'ndan ayıran boğaza verilen ad...*" Bu hiç değilse daha yakındı ama hâlâ söz konusu olan "benim" Antioche'um değildi; o ancak çok ayrıntılı denizcilik haritalarında kendine yer bulabiliyordu. Ama özellikle de –en önemlisi de buydu!– babamın özenle sakladığı tapunun üzerinde kayıtlıydı.

Dostlarım güldüler ve omuz silktiiler demiş miydim? Ben de kendimce gülümsemiştim. Hodri meydan! Yola çıktım. Yalnızdım, mağrur bir yalnızlık. Yanımda tapum, biriktirdiğim az miktarda para ama aynı zamanda neyse ki azımsanamayacak bir gelir kaynağı vardı: Çeşitli basın organlarıyla yaptığım telif sözleşmesi. Yarattığım çizgi karakter –"yerinden kıpırdamayan seyyah Groom"– ilk gününden itibaren belirli bir popülerite kazanmış, bir daha da bunu yitirmemişti. Nitekim geçen yıl çizimlerim Kuzey Amerika, Avrupa, Avustralya ve başka yerlerdeki seksen iki gazetenin karikatür sayfalarında yayımlanmıştı. Sözleşme maddeleri gereğince, her

gün üç karelik kısa bir çizgi bant teslim etmem gerekiyordu. Tabii ki bunları her gün değil, iki haftada bir, birer düzinelik paketler halinde gönderiyorum.

Çizimlerimi New York, Honolulu veya Singapur'dan da gönderebilirdim, ne fark ederdi ki? Adamda daha fazla ve daha iyi çalışıyordum. Şu anda çekmecemde önümüzdeki dört ayın çizgi bantları hazır bekliyor. Daha birçok başka şey yapmaya da vakit buluyorum; örneğin her hafta *Le moniteur littéraire*'de gündemi konu alan bir çizimim çıkıyor.

• • •

İlk yıl Port-Atlantique'teki bir pansiyonda kalmıştım. Evimi inşa ettirinceye kadar.

Burada, Les Chirons'da bile, gerçekten Antioche'ta yaşamaya niyetli olduğum öğrenildiğinde bana gülmüşlerdi. Adada eskiden bir balıkçı köyü varmış ama yetmiş yılı aşkın bir süredir terk edilmiş.

Ben, tek başıma adanın statüsünü değiştirecektim. Gayrimeskûn bir ada artık meskûn bir ada oluyordu. Nüfus: 1.

Ayrıca buraya gelirken adanın tek sahibi olduğumu sanıyordum. Büyük hata! Babam hakikaten her şeyi satın almıştı ama sadece satışa sunulanlarla sınırlıydı bu; yani kırk altı hektarlık bir yüzölçümünün otuz sekiz hektardan biraz daha fazlası söz konusuydu. Belediye geri kalanı kendine ayırmış, bunu elden çıkarıp çıkarmaması gerektiğine karar verememişti. Sanırım ilkesel nedenlerle bir adamın, üstelik Majestelerinin uyruğu olan bir yabancının bir adanın tamamına sahip olması istenmemiştir. Bir bölümü elde tutulduğu sürece, söz konusu kişiye ülke toprağı değil arazi verilmiş oluyordu.

Hiç kuşkusuz yine aynı nedenle, yedi yıl önce paraya sıkışan takımada yetkilileri geri kalanını da satma kararı aldıklarında bana haber vermeyi unutmuşlardı. O kalan arazi de yalnızlık açlığı çeken bir kadın romancı, Ève Saint-Gilles tarafından yüksek bir fiyata satın alınmıştı.

Bu isim kimseye hâlâ bir şeyler çağrıştırıyor mu veya İngilizlerin dediği gibi çingirakları hâlâ çınlatıyor mu bilmiyorum. Yirmi dört yaşındayken yayımladığı roman başyapıt diye nitelendirilmişti. Kitabın adı *Gelecek Artık Bu Adreste Oturmuyor* idi. Tüm ideallerini yitirmiş, hatta en harika yaşama nedeni olan gelecekteki mutlu-

luk beklentilerini bile yitirmiş bir kuşağın sözcüsü olarak kabul edilen Ève Saint-Gilles birden kendini sorgulayıcı projektörlerin altında bulmuştu. Kutlanan, pohpohlanan, putlaştırılan ama aynı zamanda karşı çıkılan ve zaman zaman vahşice aşağılanan yazar, üniversitedeki görevinden ayrılmak zorunda kalmış ve sonunda hem tüm dostlarıyla hem de ailesiyle arası açılmıştı. Sonra üç yıl boyunca dünyayı dolaşmış, gittiği her yerde hem alkışlanmış hem de şiddetli saldırılara uğramıştı.

Bu yolculuklardan olduğu kadar polemiklerden de bıkan Saint-Gilles, bir gün, kendini yeniden tamamen yazmaya verme zamanının geldiğine hükmetmişti. Rüştünü ispat edecek o ikinci kitap herkes tarafından bekleniyordu. Ama asla gelmedi. O zaman Ève Saint-Gilles aşırı içmeye başlamıştı. Hatta bazı gazeteler kokain ve amfetaminlerden de söz ediyordu...

Onu “benim” adama gelip yerleşmeye neyin ikna ettiğini bilecek kadar iyi tanımıyorum. Emin olduğum bir tek şey varsa, o da ilk kitabından on üç yıl sonra hâlâ bir sonrakini yayımlamadığı... O kitap üstünde çalıştığını düşünüyorum. Her halükârda başka hiçbir faaliyeti yokmuş gibi duruyor.

Hiçbir sosyal hayatı da yok. Takımadada adı biliniyor ama insanların çoğu onu hiç görmemiş. Evine sadece paket servise gelenler –limandaki bakkalın, balıkçının ve eczanenin teslimatçıları–, bir de ara sıra su tesisatçısı, duvar ustası veya elektrikçi uğruyor.

Bana gelince, onu sadece bir kez, beş yıl önce, adaya gelişinden kısa bir süre sonra ziyaret ettim. Adamın artık sadece bana ait olmayacağını öğrendiğimde atıp tuttuğum için kendime kızıyordum. Nazik bir komşu olarak bu genç kadına hoş geldin demeyi ve herhangi bir şeye ihtiyacı olursa orada olduğumu söylemeyi bir görev biliyordum.

Bir Pazar günü akşamüstü, saat beşe doğru telefon numarasını bilmediğim için haber vermeden gittim. Zili çaldım, bekledim, bir daha çaldım. Tam gitmeye hazırlanıyordum ki kapı nihayet açıldı. Komşum gecelikleydi. O sırada gecikmiş bir öğle uykusunu böldüğüm izlenimine kapılmıştım. Ama sonradan hep akşam altıya doğru uyandığını ve sabah ona doğru uyuduğunu öğrenecektim. Beşeri alışkanlıkların eksiksiz bir şekilde tersyüz edilmesi söz konusuydu.

Bu şekilde başlayan ziyaretin parlak geçmeyeceği belliydi. Yine de elimden geleni yaptım.